

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

Cultural Tourism Management of the Old Town Riverside Community along
the Phetchaburi River, Mueang Phetchaburi District, Phetchaburi Province

สรวินทร์ จงหวัง

Sawarin Jongwang

นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาชุมชน

Community Development Practitioner, Community Development Office

E-mail: sawarin.jon@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อประเมินการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (3) เพื่อพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจาก ประชาชนในพื้นที่ ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 389 คน โดยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดพบว่าอยู่ในระดับมาก (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนพบว่า เป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้ร้อยละ 45.8 โดยมีปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ภาวะผู้นำ การร่วมดำเนินการ การร่วมประเมินผล การร่วมรับผลประโยชน์ และการวางแผน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำ

Abstract

The objectives of this research were: (1) to evaluate cultural tourism management in the old town community along the Phetchaburi River, Mueang Phetchaburi District, Phetchaburi Province; (2) to explain the relationship between cultural tourism management in the old town community along the Phetchaburi River and factors affecting community-based tourism development ; and (3) to forecasted. for cultural tourism management in the old town community along the Phetchaburi River. The research was conducted by collecting data from 389 residents in the old town community area along the Phetchaburi River using a

questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research results found that: (1) Cultural tourism management in the old town community along the Phetchaburi River was overall at a high level. (2) The relationship between cultural tourism management and factors affecting community-based tourism development was positive with statistical significance at the 0.01 level. (3) The factors affecting cultural tourism management of the old town riverside community along the Phetchaburi River, Mueang Phetchaburi District, Phetchaburi Province, could predict cultural tourism management at 45.8%. The predictive factors included participation in decision-making, leadership, participation in implementation, participation in evaluation, participation in benefit-sharing, and planning.

Keywords: Cultural Tourism, Community-Based Tourism, Old Town Riverside Community

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สามารถสร้างรายได้ และทำให้เกิดการพัฒนาตามห่วงโซ่อุปทานทางการท่องเที่ยวทั่วประเทศ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาสามารถเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปี 2564 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Competitiveness Index) อยู่ในอันดับที่ 30 ของโลก (กรมการท่องเที่ยว, 2565) ซึ่งจากการคาดการณ์จากศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดการณ์ว่าในปี 2568 ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยยังเติบโตต่อเนื่อง เนื่องจากมาตรการวีซ่าฟรีที่เอื้อให้การเดินทางมีความสะดวก และการแข่งขันในธุรกิจการบินที่ทำให้ราคาตั๋วโดยสารเครื่องบินมีแนวโน้มทรงตัว รวมถึงการทำตลาดกระตุ้นการท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชน ชุมชน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2568)

ในด้านหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่บริหารจัดการโดยชุมชนอย่างสร้างสรรค์และมีมาตรฐานก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตที่ดี (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2558) จากการรายงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. รายงานว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่พิเศษทั้ง 9 แห่ง รวมจำนวน 61 ชุมชน มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2568 จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 272 ล้านบาท ซึ่งแนวโน้มการเติบโตดังกล่าวมีปัจจัยสนับสนุนจากค่านิยมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในการสร้างรายได้และกระจายเศรษฐกิจภายในชุมชน (เดลินิวส์, 2568)

หนึ่งในชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในโลกออนไลน์และสื่อสังคม คือ “ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี” ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศไทย ที่ตั้งอยู่ในเขต ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี (ไปด้วยกันท่องเที่ยว, 2564) โดยชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรีเป็นชุมชนเก่าที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนค้าขายสินค้าของคนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีตั้งแตยุคสมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน และยังเป็นพื้นที่รวบรวมสถานที่สำคัญของจังหวัด ที่มีทั้งศิลปวัฒนธรรม

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ที่ได้มีการร่วมมือกันของประชากรในพื้นที่ซึ่งเป็น กลุ่มคนที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น ฯลฯ รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและพัฒนาพื้นที่ให้มีศักยภาพในการ รองรับนักท่องเที่ยวและมีความน่าสนใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว (ศรีบุญ จันทรวงศ์, 2564)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า “ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี” จะมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมภายในพื้นที่ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ แต่การท่องเที่ยวภายในชุมชนกลับไม่ได้รับความนิยมจากประชาชนในจังหวัดเท่าที่ควร สาเหตุสำคัญอาจเกิดจากหลายปัจจัย อาทิ การประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึง การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น การบริหารจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ ตลอดจนทัศนคติของคนในจังหวัดบางส่วนที่มองว่าการท่องเที่ยวภายในชุมชนเป็นกิจกรรมที่ไม่คุ้มค่า หรือไม่น่าสนใจ จึงไม่ให้ความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลให้การพัฒนาในด้านต่างๆ ของชุมชนเกิดความล่าช้า หรือไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี โดยมุ่งวิเคราะห์ว่ามีการจัดการท่องเที่ยวอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรีอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กับ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อพยากรณ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ ระหว่าง การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ไม่เป็นเชิงบวก
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้ไม่เกินร้อยละสามสิบ

การทบทวนวรรณกรรม

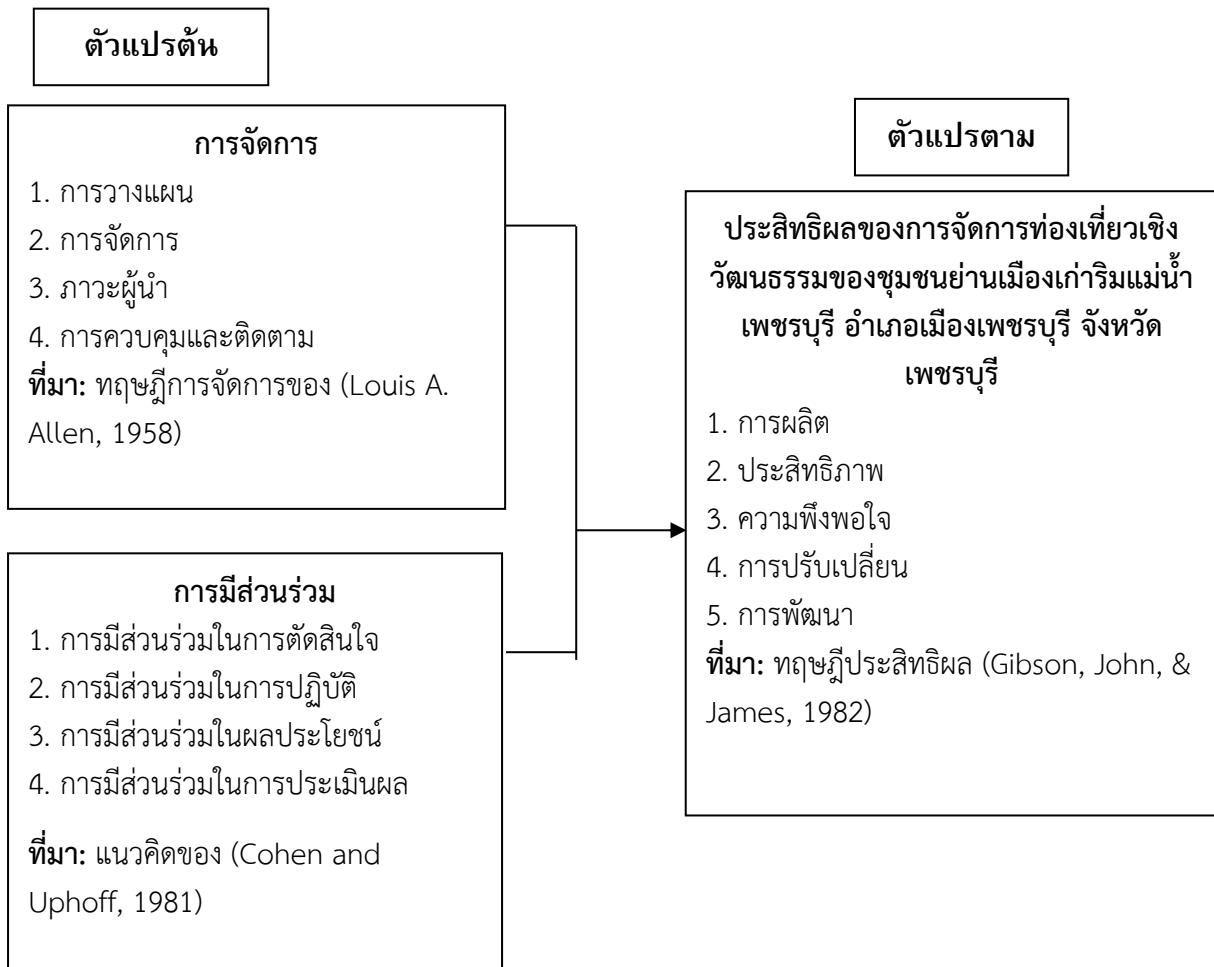
แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงแนวคิดและทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญและเรียบเรียงไว้เป็นข้อมูลสำคัญ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา และเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการจัดการหรือทฤษฎี POLC ของ Louis Allen (อ้างถึงใน ฤทธา ประศาสน์วุฒิ และ ส่งเสริม หอมกลิ่น, 2565) ประกอบด้วย (1) การวางแผน คือ การกำหนดกิจกรรมตลอดจน เพื่อให้เป็นแนวทางตลอดจนทิศทางในการปฏิบัติงาน (2) การจัดการองค์การ คือ การกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วน รวมไปถึงการจัดระเบียบในการทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด (3) ภาวะผู้นำ คือ ภาวะการเป็นผู้นำในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จลุล่วง โดยต้องสามารถ สร้างแรงจูงใจให้ทุกคนอยากร่วมทำงานได้ รวมถึงมีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้ดี และมีการตัดสินใจที่รอบคอบ (4) การควบคุมและติดตาม คือ การดูแลบุคลากรตลอดจนการติดตามประเมินผลว่าการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามที่วางไว้หรือไม่

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (อ้างถึงในภัทรธิดา ไพศาลจิตร, 2561) ประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คือ องค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้น (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดประสิทธิผล (อ้างถึงในมยุรี วรรณสกุลเจริญ และ ชาญณรงค์ รัตนพานุกุล) คือ การอธิบายถึงเกณฑ์ของควมมีประสิทธิภาพขององค์การว่า ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ (1) การผลิต (Production) (2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) (3) ความพึงพอใจ (Satisfaction) (4) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) และ (5) การพัฒนา (Development)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษา การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 13,981 คน

2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 389 คน จากสูตรของ Taro Yamane (จินตจุฑา จันทรประสิทธิ์, 2559)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Technique) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยเทคนิค การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรตามเขตชุมชนย่อยในย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิแบบการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายได้ต่อเดือน อาชีพ และสถานภาพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการผลิต 2) ด้านประสิทธิภาพ 3) ด้านความพึงพอใจ 4) ด้านการปรับเปลี่ยน และ 5) ด้านการพัฒนา จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการประเมินผล จำนวน 19 ข้อ โดยแบ่งเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวด้านการจัดการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านจัดองค์การ 3) ด้านผู้นำและภาวะผู้นำ และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล จำนวน 16 ข้อ โดยแบ่งเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นเพื่อสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) มีค่า IOC เท่ากับ 0.92

3) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ชุด มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

4) นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 ชุด

5) เมื่อได้รับแบบสอบถามครบถ้วน ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาแปลงรหัสตัวเลข และสร้างตัวแปร แล้วบันทึกลงโปรแกรมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม ด้านประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านการปรับเปลี่ยน และ ด้านการพัฒนา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านภาพรวมการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม

ด้านประสิทธิผล	แปลผล		
	$\bar{X}$	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการผลิต	4.06	มาก	1
2. ด้านประสิทธิภาพ	3.91	มาก	4
3. ด้านความพึงพอใจ	3.92	มาก	3
4. ด้านการปรับเปลี่ยน	3.75	มาก	5
5. ด้านการพัฒนา	3.93	มาก	2
รวม	3.92	มาก	

จากตารางที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม ด้านประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ข้อ 1.ด้านการผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ ข้อ 5ด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ที่น้อยที่สุด ข้อ 3 ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	แปลผล		
	$\bar{X}$	อันดับ	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจ	3.94	2	มาก
2. การมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการ	4.01	1	มาก
3. การมีส่วนร่วมด้านการร่วมรับผลประโยชน์	3.78	3	มาก
4. การมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล	3.77	4	มาก
รวม	3.77		มาก

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาพรวม ในการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ข้อ 2การมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมาคือ ข้อ1 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94และ ด้านน้อยที่สุด 4 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการวางแผน การจัดองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำ การติดตามผล

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดการ

ด้านการจัดการ	แปลผล		
	$\bar{X}$	ระดับ	อันดับ
1. การจัดการวางแผน	3.87	มาก	4
2. การจัดองค์การ	3.89	มาก	3
3. ด้านผู้นำและภาวะผู้นำ	3.90	มาก	2
4. ด้านการติดตามผล	3.98	มาก	1
รวม	3.90	มาก	

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดการ ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านการติดตามผล มีค่าเฉลี่ย 3.98อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านผู้นำและภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับมากด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ การจัดการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับมาก

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ข้อ 1.ด้านการผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ ข้อ 5 ด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ที่น้อยที่สุด ข้อ 3 ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กับการ

จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ไม่เป็นเชิงบวก

ผลการทดสอบพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กับ การจัดการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำถึงปานกลางและเป็นเชิงบวก จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กับ การจัดการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นเชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้ไม่เกินร้อยละ 30

ผลการทดสอบพบว่า การมีส่วนร่วมตัดสินใจภาวะผู้นำ การร่วมดำเนินการ การร่วมประเมินผล การร่วมรับผลประโยชน์และการวางแผน เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และสามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ $R = .475$ อธิบายประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 45.8 หรือร้อยละ 45.8 ส่วนตัวแปรอิสระ และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้ $\text{การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม} = -269 + .302 \text{การมีส่วนร่วมตัดสินใจ} + .199 \text{ภาวะผู้นำ} + .267 \text{การร่วมดำเนินการ} + .283 \text{ส่วนร่วมรับผลประโยชน์} + .223 \text{การมีส่วนร่วมประเมินผล} + 169 \text{การวางแผน}$

การอภิปรายผล

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ข้อ 1 ด้านการผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ ข้อ 5 ด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ที่น้อยที่สุด ข้อ 3 ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 สอดคล้องกับ พรภิรมย์ ยอดบุญ กระบวนการพัฒนาฐานข้อมูลและศักยภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค พบว่า วัดโสธรวราราม วรวิหาร ตลาดบ้านใหม่ และวัดสมานรัตนาราม ยังขาดฐานข้อมูลที่เป็นระบบ ข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่มีแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเผยแพร่ข้อมูลและการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังมีปัญหาการจราจรติดขัด และขาดมัคคุเทศก์ (2) การพัฒนาฐานข้อมูลใช้เทคโนโลยี Open Source (phpMyAdmin) เพื่อสร้างฐานข้อมูล MySQL และเชื่อมโยงกับ CMS และ Google Map นำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย พร้อมใช้ Web Hosting ที่มีความเสถียรสูง (3) เสนอกระบวนการพัฒนาแบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจข้อมูล พัฒนาฐานข้อมูลดิจิทัล ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ สร้างความร่วมมือ ติดตามประเมินผล และอนุรักษ์เพื่อความยั่งยืน การบูรณาการฐานข้อมูลและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบจะช่วยเพิ่มศักยภาพและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย คือ ด้้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการพัฒนาฐานข้อมูลการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ศักยภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ยอดบุญ พ., สุขล้วน พ., บัวอ่อน พ., & โพธิ์ทอง น, 2568)

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการการจัดการ ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ด้านการติดตามผล มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านผู้นำและภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับมาก ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภัทรวรรณ ทรัพย์อินทร์ 2566 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี* ผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางแม่หม้าย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยตัวแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักของ CBT มีอยู่ 4 ด้าน (1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยมีการจัดอบรมการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาและส่งเสริมการบริการทางการท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์ (2) ด้านองค์กรชุมชน โดยการสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนและกลุ่มเครือข่าย (3) ด้านการจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ต้องเข้ามาช่วยวางแผนการจัดการของกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (4) ด้านการเรียนรู้ โดยการจัดให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดเส้นทางท่องเที่ยว การส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน

ปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาพรวม การจัดการภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ข้อ 2 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมาคือ ข้อ1 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ ด้านน้อยที่สุด 4 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77ตามลำดับ สอดคล้องกับงานของ Clifton and Benson (2006) ที่พบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมในเชิงบวกต่อชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทของชุมชนในฐานะเจ้าบ้าน ที่มีการต้อนรับและปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มาเยือน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับความนิยมและเติบโตอย่างต่อเนื่อง

จากการที่ชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรีได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการที่โดดเด่น โดยเฉพาะในด้านการจัดการองค์การ ของ Louis A. Allen (1958) และแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่ากระบวนการทำงานที่เป็นระบบตามแนวคิด POLC ช่วยให้ชุมชนสามารถดึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาสร้างเป็นจุดขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โมเดลความสำเร็จนี้เกิดจากการประสานงานระหว่างปราชญ์ชาวบ้านและภาคีเครือข่าย ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นในการบริหารจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าเชิงประจักษ์ในระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ชุมชนควรพัฒนาสมาชิกชุมชนในด้านการเรียนรู้และปรับตัวทันโลกตรงกับสังคมภายนอก
2. ชุมชนควรมีการจัดอบรมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกการปฏิบัติตนในความเป็นเจ้าบ้านที่ดี ให้กับสมาชิกชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อแก้ปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่จำกัด ชุมชนควรสร้างเครื่องมือสื่อสารดิจิทัล เช่น QR Code สื่อความหมาย ตามจุดท่องเที่ยวสำคัญในย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยตนเองตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการลดช่องว่างด้านบุคลากรนำเที่ยวในวันที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

2. ควรจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ นักเล่าเรื่องเจ้าบ้าน (Local Storytelling) และทักษะภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวให้แก่ภาคีเครือข่ายท้องถิ่นและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ย่านเมืองเก่าให้มีความน่าสนใจและสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประเด็นเรื่องส่งเสริมการจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาไปสู่การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระดับประเทศ

2. ควรศึกษาประเด็นเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐานในชุมชน ควบคู่ไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2565). *แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว*. กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว.

จินต์จุฑา จันทรประสิทธิ์. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบุคลากรทางการศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

เดลินิวส์. (2568, 20 มิถุนายน). *ศิริกรณ์เผยรายได้ท่องเที่ยวชุมชนครึ่งปีแรกโต 113 ล้านบาท*. <https://www.dailynews.co.th/news /4835193/>

ไปด้วยกันท่องเที่ยว. (2564, 18 พฤศจิกายน). *ย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี เสพงานศิลป์ ยลวิถีชุมชน*. *ไปด้วยกันท่องเที่ยว*, <https://www.paidukan.com/river-phetchaburi-community/>

ภัทรธิดา ไพศาลจิตร. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ตำบลประชาธิปไตย อำเภออัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend /Info/z39?ctx_ver=Z39.88-2004&genre=Book&title=

มยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล. (2563). *ประสิทธิผลขององค์การ. วารสารศิลปการ จัด ก า ร , 4 (1) , 1 9 3 - 2 0 4 .* <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/download/240659/163950/829710>

พรภิรมย์ ยอดบุญ, พระมหาประสพสุข สุขล้วน, พระมหาปิยะ บัวอ่อน, และนฤมล โพธิ์ทอง(2568). *กระบวนการพัฒนาฐานข้อมูลและศักยภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 7(2), 173–186.* <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/277180>

ศรัญญู จันทรวงศ์ และ ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์. (2565). *ปัจจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเส้นทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี. วารสารศิลปกรรมศาสตร์วิชาการ วิจัย และงานสร้างสรรค์, 9(2), 96.* <https://digital.car.chula.ac .th/cgi/viewcontent.cgi?article=6025&context=chulaetd>

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2568, 16 มกราคม). ต่างชาติเที่ยวไทยปี 2568 คาดแตะ 37.5 ล้านคน โตชะลอที่ 5.6% สร้างรายได้ 1.78 ล้านล้านบาท. ศูนย์วิจัยกสิกร, <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/ksocial-media/Pages/TH-Tourism-CIS3545-FB-2025-01-16.aspx>
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2558). *ท่องเที่ยวโดยชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ โคคุน แอนด์ โค
- กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ และ ส่งเสริม หอมกลิ่น. (2565). ทฤษฎีการบริหารจัดการสู่หลักธรรมาภิบาลในองค์การ. *วารสารเกษตร มสธ.*, 4(2), 1–12. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/stouagjournal/article/view/264315/172472>
- Clifton, J. & Benson, A. (2006). Planning for Sustainable Ecotourism: The Case for Research Ecotourism in Developing Country Destinations. *Journal of Sustainable*, 14(3), 238-254. https://www.researchgate.net/publication/228625540_Planning_for_Sustainable_Ecotourism_The_Case_for_Research_Ecotourism_in_Developing_Country_Destinations
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Ithaca, NY: Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Gibson, J.H., John, M.I. & James H.D. (1982). *Organizations: Behavior structure and Processes*. (4thed.), Austin, TX: Business Publications
- Louis A. A. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw-Hill Inc.